

From: Ronkainen Kristiina Kuusamon kaupunki <Kristiina.Ronkainen@kuusamo.fi>
Sent: perjantai 23. elokuuta 2024 13.11
To: oikeusministerio_om.fi; Salila Jari (OM)
Cc: Tammi Jarkko Kuusamon kaupunki; Kangas Kirsi; Väisänen Anniina Kuusamon kaupunki
Subject: VN/25637/2023; Kuusamon kaupunki; T3A2; Lausunto
Attachments: Ote_Yhdyskuntatekniikan lautakunta 21.8.2024 § 72 Lausunto asiaan hallituksen esitysluonnos eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ym..pdf

Viitteenne: VN/25637/2023

Hei,

lähetän tiedoksenne Kuusamon kaupungin yhdyskuntatekniikan lautakunnan 21.8.2024 kokouksen § 72 mukaisen lausunnon. Tämän viestin liitteenä on myös toimielimen pöytäkirjanote asiasta.

Lausunnon antamisen määräaika on ollut 16.8.2024, johon Kuusamon kaupunki on saanut jatkoaikaa 30.8.2024 saakka. Lausuntopyyntö on jo poistunut lausuntopalvelu.fi -palvelusta, joten sitä kautta emme saa lausuntoa annettua ja sovitusti toimitamme lausunnon annettuihin sähköpostiosoitteisiin.

Yhdyskuntatekniikan lautakunta 21.8.2024 § 72, Lausunto asiaan hallituksen esitysluonnos eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi, VN/25637/2023

Lakiuudistuksen pohjana on käytetty hallitusohjelman mukaisesti työryhmämietintöä "Lunastuslainsäädännön korvausperusteiden tarkistaminen" (OM2019:12). Kyseisessä työryhmässä ei ollut kuntien edustusta ja työryhmä oli muutenkin erittäin suppea.

Mietinnöstä saadussa palautteessa todetaan laajasti vaikutusten arviointi puutteelliseksi.

Mietinnön laatimisen jälkeen ovat mm. monikansallisten tuulivoimayhtiöiden voimalinjalunastukset aiheuttaneet laajaa tyytymättömyyttä maanomistajien keskuudessa.

Esitetyillä lainmuutoksilla ei saada korjattua sitä epäreilua, joka tuulivoimahankkeissa aiheutuu siitä, että hankealueella maanomistajille maksetaan tuulivoimalaitoksen tuottoon perustuvia huomattavan korkeita maanvuokria ja siirtolinjan maanomistajille vähäisiä lunastuskorvauksia, jotka eivät kata maa- ja metsätaloudelle koituvia menetyksiä. Esitetty 25 %:n korotus lunastuskorvaukseen ei korvaa tätä epäreilua.

Voimansiirtolinjalunastuksissa koettu epäoikeudenmukaisuus pitää korjata muutoin kuin yleislain eli lunastuslain uudistuksella. Suomessa maksetaan erityislakien perusteella jo nyt korkeampia lunastuskorvauksia lunastustarkoituksen perusteella mm. vesilain mukaisissa lunastuksissa, kaivostoimituksissa ja lunastuksissa puolustustarkoituksiin.

Kuusamon kaupungin maaomaisuuden hankinnoissa on päädytty lunastuksiin erittäin harvoin, kuten kuntien raakamaanhankinnoissa yleisemminkin. Raakamaan hankinta on perustunut vapaaehtoiisiin kauppoihin. Maankäyttöpoliittisen ohjelman mukaisesti pyritään raakamaata hankkimaan laajentumisalueilta hyvissä ajoin ennen kaavoitusta ja näin turvaamaan riittävän ja kohtuuhintaisen tonttitarjonnan sekä yhdyskuntarakenteen kehittämisen.

Lunastuksessa markkinahinnan päälle maksettava korotus käytännössä lopettaisi kuntien vapaaehtoiset kaupat, koska maanomistajan kannattaisi aina vaatia kuntaa lunastamaan alue. Seurauksena olisi hinnankorotuskierre, joka siirtyisi

suoraan rakennuspaikkojen ja asuntojen hintoihin sekä vuokriin mistä aiheutuisi erittäin merkittävät, pysyvät ja haitalliset vaikutukset yhteiskunnan toimintaan.

Hallituksen esityksen mukainen prosenttikorotus ei korjaa mitään ongelmaa, jota sillä pyritään korjaamaan, mutta minkä tahansa suuruisena se on kuntien yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta ongelmallinen.

Mikäli halutaan korottaa maanomistajien saamia korvauksia kuntien maanhankinnoissa, on erittäin toimiva keino määräaikainen vapautus myyntivoitonverosta kokonaan. Näitä on toteutettu Suomessa muutaman vuoden välein, mutta nyt viimeisimmästä määräaikaisesta verovapaudesta on jo kymmenen vuotta.

Hallitusohjelman mukaisesti hallitus tavoittelee nopeampia kaavoitus-, lupa- ja valitusprosesseja. Nopeilla kaavoitus- ja lupaprosesseilla ei ole merkitystä, jos hankkeet joutuvat neuvottelemaan ja viemään lävitse kaavoitusprosesseja kymmenien maanomistajien kanssa tai vaihtoehtoisesti kuntien maanhankinta kestää vuosia lunastuslupien ja lunastustoimitusten ruuhkautuessa.

Edellä sanottuun viitaten Kuusamon kaupunki katsoo, että esitetyn lakimuutoksen vaikutukset eivät edistä hallitusohjelman tavoitteiden toteutumista.

Muilta osin Kuusamon kaupunki yhtyy Kuntaliiton lausunnossa esitettyihin näkemyksiin.

Tämä on päätöksen virallinen tiedoksianto.
Päätös on lähetetty sähköpostitse tiedoksi 23.8.2024.
Päätöksestä ei ole muutoksenhakuoikeutta.

Ystävällisesti
Kristiina Ronkainen
sihteeri

Kuusamon kaupunki, hallintopalvelut
Keskuskuja 6
PL 9, 93601 Kuusamo
p. 040 860 8915, vaihde 040 860 8600
www.kuusamo.fi – Tilaa hengittää
#rakkauslähimmäiseen #rakkausluontoon #perheilleparas

Facebook
Instagram
LinkedIn
X